

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391-ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

לפני כב' השופט שאול שוחט, סגן נשיא

מבקשים
ב.א.
ע"י ייצוג פנימי משרד המשפטים-הסיוע המשפטי
באמצעות עו"ד דניאל רז ועו"ד עידית יצחק

נגד

משיבים
1. פ.ו.
ע"י ב"כ עו"ד עודד פרץ
2. משרד הרווחה והשירותים החברתיים - תל אביב

פסק דין

1
2
3 בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב (כב' השופטת סיגלית
4 אופק, בא"פ 50229-12-17), מיום 3.7.18 (במסגרתה מינתה את פרופ' טיאנו, כמומחה מטעם בית
5 המשפט לחוות דעה בשאלת מצבה של המבקש והצורך במינוי אפוטרופוס עליה) ומיום 27.8.18
6 (במסגרתה נדחתה בקשת המבקשת לביטול ההחלטה מיום 3.7.18 או לחילופין למינוי מומחית אישה,
7 המתמחה בתחום נפגעי עבירות מין ודוברת השפה הרוסית).

העובדות הצריכות לעניין

8
9
10
11 המבקשת, בגירה ילידת שנת 1990, עלתה לישראל בשנת 1999 עם משפחתה מטורקמניסטן.
12
13 במהלך השירות הצבאי התפרצה אצל המבקשת מחלה, והיא שוחררה עם פרופיל 21. ביום 21.10.08
14 הוכרה המבקשת כנכה ע"י המל"ל; מיום 1.3.11 נקבעו לה 50% נכות צמיתה על רקע נפשי
15 (סכיזופרניה). עפ"י חומר רפואי שהוגש לביהמ"ש קמא, קיבלה המבקשת לאורך שנים טיפול תרופתי
16 וטיפול פסיכולוגי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

- 1 עד חודש ינואר 2017 לערך התגוררה המבקשת עם הוריה ומשפחתה תחת קורת גג אחת, אז הכירה
- 2 המבקשת את מי שהפך להיות בעלה, אלמן בן 50, באתר היכרויות באינטרנט. סמוך לאחר היכרות
- 3 בני הזוג עזבה המבקשת את בית הוריה וניתקה עמם קשר.
- 4
- 5 בהמשך פעלה המבקשת מול המל"ל להפחתת אחוזי הנכות (נקבעו 50% נכות רפואית מיום 21.10.08
- 6 עד יום 30.6.17, ו-10% נכות מיום 1.7.17) ולאחר מכן אף לביטול אחוזי הנכות בכלל (החלטת ועדת
- 7 ערר מיום 5.9.17).
- 8
- 9 ביום 19.12.17 הובאה המשיבה על-ידי המשטרה לחדר מיון בבית"ח שיבא, לאחר שנצפתה מתנהגת
- 10 באופן "ביזארי" בבית קפה בתל-אביב, אולם עזבה את המקום בנסיבות לא ברורות. למחרת, ביום
- 11 20.12.17, הובאה שנית לבית"ח שיבא ע"י מד"א לאחר שנצפתה מסתובבת בכביש סואן, נבדקה
- 12 ונמצאה שרויה במצב פסיכוטי. ביום 21.12.17 הורה הפסיכיאטר המחוזי על אשפוז כפוי של המבקשת
- 13 במרכז לבריאות הנפש "לב השרון". ביום 6.2.18 שוחררה המבקשת מבית"ח לב השרון להמשך טיפול
- 14 ומעקב אמבולטורי תחת הוראה לטיפול מרפאתי כפוי. לדברי המבקשת היא מקבלת טיפול תרופתי
- 15 ונגשת עם פסיכיאטר פעמיים בשבוע לפחות.
- 16
- 17 ביום 27.2.18 נישאה המבקשת לבעלה בנישואים אזרחיים בקפריסין.
- 18
- 19 ביום 8.5.18 נקבעו למבקשת 50% נכות רפואית זמנית מיום 7.2.18 עד יום 30.4.19 על רקע PTSD
- 20 (פוסט טראומה).
- 21
- 22 ביום 29.8.17 נפתחו ההליכים המשפטיים בבקשה מטעם המשיבה - אמה של המבקשת - למנותה
- 23 אפוטרופא לגוף. הבקשה הוגשה בבהמ"ש לענייני משפחה בפ"ת (א"פ 17-08-53858) (להלן-"**הבקשה**
- 24 **הראשונה**"), והועברה לביהמ"ש קמא וזמן קצר לאחר מכן נמחק מחוסר מעש.
- 25

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1391-09-18 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

- 1 ביום 6.9.17 הגישה המבקשת לבית משפט קמא בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת כנגד בני משפחתה
2 (הורים, אח) וטענה כי הוריה נהגו לפגוע בה פיזית ונפשית "פגיעות מיניות קשות, לרבות מעשי אינוס
3 והתעללות", ואחיה ידע על מעשיהם ובחלק מהמקרים אף היה נוכח ו/או שותף לדבר; המעשים גרמו
4 לה למצב קשה ביותר, וההורים דאגו שתוגדר כנכה על בסיס נפשי, ולקחו לה את הקצבה ואת
5 משכורותיה; ההורים החליטו להפוך אותה לנערת ליווי; היא החליטה להתנתק מהם באופן מוחלט,
6 אך הם לא מקבלים את זאת גם מהטעם שאיבדו מקור פרנסה וגם מהחשש שעצמאותה הפיזית
7 והנפשית תביא לחשיפת מעשיהם (ה"ט 17-09-8826).
- 8 בו ביום ניתן על ידי בית המשפט קמא, במעמד צד אחד, צו למניעת הטרדה מאיימת ונקבע דיון במעמד
9 הצדדים. ביום 13.9.17 בהמלצת ביהמ"ש, ומבלי להודות בכל טענה, הסכימו ב"כ הצדדים למתן צו
10 הדדי, לא מוגבל בזמן, האוסר על יצירת קשר מכל מין וסוג שהוא בין הצדדים (להלן-"צו איסור
11 הטרדה").
- 12
- 13 ביום 25.12.17 הגישה המשיבה בקשה (שנייה) למינוי אפוטרופוס על בתה, המבקשת (א"פ 12-50229-17)
14 בבקשה נטען, כי המבקשת הפסיקה לקבל טיפול תרופתי פסיכיאטרי, ניתקה את הקשר עם בני
15 המשפחה ועזבה את הבית לכתובת לא ידועה, ועל רקע זה הוגשה הבקשה הראשונה; לאחר עיון בחוות
16 דעת של ד"ר ליאגוטה שטיפל במבקשת בני המשפחה השתכנעו כי מצבה של המבקשת השתפר וכי
17 טוב לה עם בן זוגה; ביום 19.12.17 נמצאה המבקשת במצב פסיכוטי, שוכנעה להגיע לבדיקה בביה"ח,
18 אך נמלטה משם; ביום 20.12.7 נמצאה המבקשת עדיין במצב פסיכוטי כשהיא מסתובבת בכביש
19 סואן; המבקשת אושפזה בכפייה בבי"ח לב השרון; נוכח מצבה הרפואי והנפשי שלה וסירובה לקבל
20 טיפול רפואי התואם את צרכיה יש למנות למבקשת אפוטרופוס לגוף. המשיבה ביקשה למנותה לתפקיד.
- 21 ביום 14.2.18 נתקבל תסקיר שירותי הרווחה הממליץ על מינוי אפוטרופוס לגוף "לעקוב אחר מצבה הרפואי
22 של א. והתנהלותה", והוצע למנות גורם חיצוני (עמותת גג לנזק ולחוסה) ולא את המשיבה נוכח צו
23 איסור ההטרדה, התנגדותה של המבקשת והמתח הרב שלא יסייע למילוי תפקידה של המשיבה
24 כאפוטרופוס.
- 25
- 26 המשיבה הודיעה לביהמ"ש קמא ביום 11.5.18 על הסכמתה למינוי אפוטרופוס חיצוני למבקשת. המבקשת
27 התנגדה בתוקף למינוי אפוטרופוס בטענה להיעדר צורך כזה. במצב דברים זה הציע ב"כ היועמ"ש-עבודה
28 ורווחה לביהמ"ש קמא לקיים דיון במעמד הצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1391-09-18 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

- 1
- 2 בדיון שהתקיים ביום 26.6.18 לפני ביהמ"ש קמא נשמעו באריכות טענות הצדדים וכן דברי המבקשת
- 3 בנוכחות ב"כ היועמ"ש בלבד (עמ' 9-7).
- 4
- 5 בתמצית, הטענות שעלו בכתבי הטענות וששמעו בדיון היו כדלקמן:
- 6 המבקשת טענה כי האבחנה לסכיזופרניה הינה אבחנה שגויה וניתנה מתוך הנחה כי טענותיה על
- 7 התעללות שעברה מצד משפחתה בילדותה הן בבחינת מחשבות שווא בעוד שהדברים אכן קרו והעניין
- 8 נמצא בבירור במשטרה ובפרקליטות (תיק פמ"מ 2846/18). לדבריה, היא סובלת מ-PTSD; המשיבה
- 9 היא הרוח החיה מאחורי התסקיר ותעודת הרופא של ד"ר בזורה מיום 15.2.18 שאבחן את המבקשת
- 10 במהלך אשפוזה בביה"ח לב השרון; המבקשת החלה לשקם את חייה, היא נישאה ומצבה הנפשי
- 11 והרפואי יציב.
- 12 המשיבה טוענת כי לא היו דברים מעולם; הבעל המסוכסך עם בני המשפחה עומד מאחורי המבקשת
- 13 ומעלה את הטענות הקשות שנטענו בצורה זדונית ביודעו כי המבקשת אינה מסוגלת לטפל בעצמה.
- 14
- 15 ב"כ יועמ"ש הציעה למנות מומחה מטעם ביהמ"ש שיחווה דעה על הצורך במינוי אפוטי למבקשת וטען
- 16 כי יש חשיבות עליונה למינוי מומחה כאמור נוכח הפעולות שעשתה בתקופה האחרונה על מנת להגיע
- 17 למסקנה אם הן נעשו מתוך מחשבה לגיטימית ופעולה לגיטימית של אדם בר דעת או מתוך מצבה
- 18 הנפשי. המשיבה טענה כי פעולותיה של המבקשת נעשו בהשפעת בעלה אשר יחסו למשפחה הוא קשה
- 19 ועוין. לטענתה, חוות הדעת הפרטיות שהוגשו מטעם המבקשת הן מגמתיות ושגויות, וניתן להסתפק
- 20 בתסקיר על מנת לבסס את הצורך במינוי אפוטי. המבקשת התנגדה נחרצות למינוי מומחה מטעם
- 21 ביהמ"ש מהטעם כי מינוי אפוטי הוא סעד קיצוני שאין בו צורך נוכח המעטפת הסביבתית שהשתנתה
- 22 בתקופה האחרונה מאז נישאה לבעלה אשר מיעץ ותומך בה ומקיים איתה משק בית משותף.
- 23
- 24 ביום 3.7.18, לאחר שנשמעו טענות הצדדים באריכות ולאחר שביהמ"ש קמא שוחח עם המבקשת
- 25 והתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי ממצבה, קבע ביהמ"ש קמא כי לאור המחלוקת היסודית בין
- 26 הצדדים בשאלת מצבה של המבקשת והצורך במינוי אפוטי עליה, כאשר לביהמ"ש הוגשו חוות דעת
- 27 רפואיות של פסיכיאטריים שונים שנדרשו למצבה של המבקשת אך מסקנותיהם שונות בתכלית – יש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1391-09-18 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 למנות מומחה בתחום בריאות הנפש מטעם בית המשפט. בית המשפט קמא הורה על מינוי פרופ'
2 טיאנו, פסיכיאטר, כמומחה מטעם בית המשפט לחוות דעה בשאלת מצבה של המבקשת והצורך
3 במינוי אפוטרופוס עליה והורה כי ב"כ הצדדים יספקו למומחה את כל חוות הדעת שאוזכרו במסגרת
4 ההחלטה כמו גם **"את כל המסמכים הדרושים לו לצורך עריכת חוות דעתו, מכל מוסד רפואי בו**
5 **טופלה ו/או אושפזה ו/או מטופלת המבקשת, לרבות המל"ל ולרבות פרוטוקול ביהמ"ש מיום**
6 **26.6.18"**.
7
8 ביום 9.7.18 הגישה המבקשת לבית המשפט קמא בקשה לביטול מינוי פרופ' טיאנו ומינוי מומחה דובר
9 רוסית תחתיו (בקשה מס' 27 בנט). בבקשה ציינה המבקשת כי תוך שהיא שוקלת אפשרויותיה
10 במישור המשפטי כלפי עצם המינוי, עותרת היא כי ימונה מומחה רפואי דובר רוסית תחת פרופ' טיאנו.
11 ביום 24.7.18 דחה ביהמ"ש קמא בקשה זו של המבקשת. ביום 20.8.18 הגישה המבקשת לבית המשפט
12 קמא בקשה "לעיון מחדש" בהחלטה מיום 3.7.18 וזו נדחתה ע"י ביהמ"ש קמא באותו היום.
13
14 ביום 21.8.18 הגישה המבקשת לבית המשפט קמא בקשה לביטול ההחלטה מיום 3.7.18 במסגרתה
15 טענה הן כלפי עצם מינוי מומחה (משלטענתה המשיבה לא הרימה את הנטל להוכיח את הצורך במינוי
16 אפוטרופוס והמומחה שמונה הנו מתחום בריאות הנפש **"וזאת על אף שהוצגו חוות דעת מומחים**
17 **שקובעות כי המבקשת אינה חולה במחלת נפש, מוגדרת כפוסט טראומטית ואינה זקוקה למינוי**
18 **אפוטרופוס"** וכי יש להימנע מאבחון נוסף היות והיא נפגעת עבירת מין ואבחון כזה מהווה גורם סיכון
19 עבורה) הן כלפי זהות המומחה שמונה. במסגרת הבקשה טענה המבקשת כי ככל שייקבע ע"י ביהמ"ש
20 כי יש מקום למינוי מומחה יש למנות מומחית אישה המכירה את דפוסי ההתנגדות של נפגעות עבירות
21 מן אשר דוברת את השפה הרוסית, היא שפת אמה .
22
23 ביום 27.8.18 דחה ביהמ"ש קמא את בקשת המבקשת לביטול ההחלטה מיום 3.7.18. בהחלטתו ציין
24 ביהמ"ש קמא כי אין הבדל מהותי בין הבקשה לעיון מחדש לבקשה לביטול החלטה וכי **"ג. מבלי לגרוע**
25 **מהאמור לעיל – טענתה של המבקשת שהיא נפגעת עבירות מין, ויש חשש שאבחון נוסף עלול לגרום**
26 **לה רגרסיה קשה. ברם בשלב זה טענתה של המבקשת עדיין נמצאת בחקירה. מכל מקום, המומחה**
27 **מטעם ביהמ"ש קיבל את החומר, הוא יודע את המוטל עליו, וחזקה עליו שיבצע את הבדיקה בצורה**
28 **מקצועית ובאופן הנדרש בשים לב לטענתה של המבקשת, ואינני מביעה עמדה לגביה.**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

- 1 ד. בענייננו מחד נתקבלו חוות דעת רפואיות סותרות בשאלת מצבה הנפשי של המבקשת והצורך
2 במינוי אפוט' עליה, ומאידך עמדתה העיקשת של המשיבה היא שלא להיבדק. בנסיבות אלה עמדה
3 זו כשלעצמה מחייבת את עריכת הבדיקה.
- 4 ה. אם תתקבל הבקשה לביטול החלטה ייתכן שמי שנמצאת במצוקה וזקוקה לאפוט' לא תקבל את
5 המגיע לה, ולכן יש לערוך את הבדיקה כדי לדעת את המצב לאשורו.
- 6 10. לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית."
- 7
- 8 על החלטות בית המשפט קמא מהימים 3.7.18 ו- 27.8.18 מלינה המבקשת במסגרת בקשת רשות
9 הערעור שלפניי. המבקשת חוזרת על הטענות אותן טענה לפני ביהמ"ש קמא בבקשתה מיום 21.8.18
10 לביטול ההחלטה מיום 3.7.18, תוך שהיא מתייחסת לנימוקי ביהמ"ש קמא באותה החלטה. לטענתה,
11 יש לקבוע כי במקרה דנן אין צורך במינוי מומחה רפואי לבחינת כשרותה ולחילופין ו"ככל שביהמ"ש
12 הנכבד יקבע כי יש צורך במינוי מומחה, יש לקבוע כי זהות המומחה תהא מומחית אישה הבקיאה
13 בתחום נפגעי עבירות הסחר ועבירות המין – וזאת בכדי להפחית את הפגיעה והנזק שעלולים להיגרם
14 למבקשת באם תיבדק בידי המומחה שמונה ע"י ביהמ"ש לענייני משפחה".
- 15
- 16 בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור (ביום 2.9.18) עתרה המבקשת גם לעיכוב ביצוע ההחלטה זאת
17 לנוכח מועד קרוב (4.9.18) שנקבע לאבחון המבקשת ע"י המומחה שמונה מטעם ביהמ"ש, פרופ' טיאנו.
18 ביום 3.9.18 נדרש ביהמ"ש (כב' השופט שנלר) ונתן צו ארעי לעיכוב ביצוע ההחלטה. ביום 8.9.18,
19 לאחר קבלת תגובת המשיבה לבקשה, נעתרתי לבקשה לעיכוב ביצוע עד להחלטה בבר"ע.
- 20
- 21 ביום 18.10.18, עם הסדרת נושא העירבון, בקשתי מהמשיבה להגיש תשובה לבר"ע. כמו כן התבקשו
22 הצדדים להודיע אם הם מסכימים שבית המשפט ידון בבקשה כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על
23 פי הרשות שניתנה. בנוסף, התבקשה התייחסות לשאלה אם במקרה כזה ניתן לראות בבקשה \
24 בתשובה סיכומים בכתב. ביום 29.10.18 הוגשה תשובת המשיבה לבר"ע. המשיבה לא הסכימה לדיון
25 בבקשת רשות הערעור כבערעור אך לא הביעה עמדה אם במקרה בו יבחר ביהמ"ש לעשות שימוש
26 בסמכותו לפי תקנה 410 אף בהיעדר הסכמתה ניתן יהיה לראות בתשובתה סיכומים בכתב)
27 ובהחלטתי מיום 18.10.18 ציינתי כי היעדר התייחסות לעניין תיחשב כהסכמה). המבקשת מצידה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1391-09-18 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 הודיעה ביום 1.11.18 כי מסכימה שבית המשפט ידון בבקשה כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על פי
2 הרשות שניתנה וכי ניתן לראות בבר"ע סיכומים בכתב מטעמה.

דיון והכרעה

3
4
5
6 לאחר עיון בבקשת רשות הערעור ובתשובה על נספחיהן שוכנעתי כי יש לתת רשות לערער, לדון
7 בבקשת רשות הערעור כבערעור ולקבל את הערעור באופן חלקי. להלן אבאר את הנימוקים שביסוד
8 מסקנתי זו.

9
10 מצאתי לנכון לתת למבקשת רשות לערער, מאחר שיש להחלטה השפעה ממשית על זכויות הצדדים
11 ולא מן הנמנע כי דחיית הדיון במחלוקת לשלב שלאחר פסק הדין, עלולה להביא לקיומו של הליך
12 מיותר או שגוי (ר' לדוגמא רע"א 7960/14 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' גולד (15.12.14); רע"א
13 7913/14 תרכובת ברום בע"מ נ' חצב (8.12.15)).

14
15
16 כידוע, מינוי אפוטרופוס לאדם הוא מהלך קשה ודרמטי משום הפגיעה באוטונומיה שלו. משכך
17 נדרשת זהירות רבה של ביהמ"ש בטרם יורה על כך (ראו, למשל, עמ"ש 51527-09-17 י.מ. נ' א.פ.מ.,
18 פורסם בנבו, החלטה מיום 22.11.17; ע"א 4377/04 הולצברג נ' מירז, פ"ד סב(2) 661; ע"א 3266/07
19 פלוני נ' הראל חברה לביטוח, פורסם בנבו, 30.7.09). החלטת ביהמ"ש קמא אינה למינוי אפוטי
20 למבקשת אלא אך למינוי מומחה רפואי מטעם בית המשפט, פסיכיאטר, על מנת שיחווה דעתו בשאלת
21 מצבה של המבקשת והצורך במינוי אפוטרופוס עליה. מעיון בבקשת רשות הערעור ונספחיה נחה דעתי
22 כי בענייננו החלטת בית המשפט קמא על מינוי מומחה היא החלטה נכונה ומתבקשת מן הנסיבות.

23
24 אין מחלוקת כי עובר להיכרותה של המבקשת את מי שלימים הפך להיות בעלה ועזיבתה את בית
25 הוריה, בינואר אשתקד, היא הייתה מוכרת לאורך שנים כבעלת נכות צמיתה על רקע נפשי
26 (סכיזופרניה). המבקשת שוחררה מהצבא עקב מצבה וקיבלה לאורך שנים טיפול תרופתי וטיפול
27 פסיכולוגי. אין גם מחלוקת כי לפני פחות משנה (דצמבר 2017), בימים 19-20.12.17, התנהגה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 המבקשת באופן ביזארי, נבדקה ונמצאה שרויה במצב פסיכוטי ואושפזה בהוראת אשפוז כפוי דחופה.
2 לאחר שחרורה מאותו אשפוז, התחנתה המבקשת עם בעלה ואף עברה הליך גיור, פנתה לוועדות
3 רפואיות של הביטוח הלאומי לביטול הנכות שהוכרה לה על רקע נפשי (סכיזופרניה) והיא הוכרה
4 כסובלת מפוסט טראומה (PTSD). אל מול טענות המבקשת כי מאז שעזבה את בית הוריה ובעקבות
5 נישואיה מצבה הנפשי והרפואי יציב, טוענת המשיבה, אמה, כי בעלה של המבקשת עושה בה "כחומר
6 ביד היוצר" וכי היא חסרת ישע ומצויה בסכנה. כל אחד מהצדדים תמך את טענותיו בחוות דעת
7 רפואיות של פסיכיאטרים שונים שבדקו את המבקשת ומסקנותיהם שונות בתכלית. עמדת המשיבה
8 נתמכה בתעודת רופא מאת ד"ר בזורה, הוא מנהל המחלקה בה הייתה מאושפזת המבקשת במרכז
9 בריאות הנפש לב השרון בין התאריכים 6.2.18-21.12.17 שאבחן את המבקשת כסובלת מסכיזופרניה
10 פראנואידית והמליץ על מינוי אפוטי לגופה ולרכושה. גם תסקיר שירות המבחן שאותו הזמין ביהמ"ש
11 קמא המליץ על מינוי אפוטרופוס למבקשת. מן המקובץ עולה כי לפני ביהמ"ש קמא נחשפה מסה
12 קריטית של ראיות התומכות בהחלטתו למנות מומחה מטעם בית המשפט על מנת שיחווה דעתו
13 בשאלת מצבה הנפשי של המבקשת והאם קיים צורך במינוי אפוטרופוס עליה. מצבה הנפשי של
14 המבקשת היא שאלה שבמומחיות. על מנת שלא לתת החלטה כלאחר יד, לאור חווה"ד הסותרות
15 שהומצאו לביהמ"ש קמא, לא מצא ביהמ"ש קמא לנכון להסתפק בהמלצות התסקיר או בהתרשמותו
16 שלו הבלתי אמצעית מהמבקשת וביקש לקבל "כלי עבודה" נוסף של חוות דעת מומחה אובייקטיבי
17 מטעם בית המשפט. בכל מקרה, הסמכות לפסוק כפוסק אחרון בשאלות של מומחיות נתונה לשיקול
18 דעת בית המשפט וחוו"ד מומחה בית משפט הינה רק חלק ממכלול הראיות העומדות לנגד עיניו (ראו
19 ע"א 5509/09 מסארוה נ' מסארוה, פורסם בנבו, 23.2.14; רע"א 6920/14 תשעה חודשים בע"מ נ'
20 בנק דיסקונט, פורסם בנבו, 4.1.15). מדובר בהחלטה המצויה במתחם שיקול דעת רחב שקיים
21 לערכאה הדיונית ובנסיבות העניין לא מצאתי בה כל דופי, בוודאי לא כזה שמצדיק התערבות בשאלת
22 עצם הצורך במינוי מומחה.

23

24 לא ברור לי על מה מלינה המבקשת כשהיא טוענת כי "המומחה שמונה הנו מתחום בריאות הנפש
25 וזאת על אף שהוצגו חוות דעת מומחים שקובעות שהמשיבה אינה חולה במחלת נפש, מוגדרת כפוסט
26 טראומטית ואינה זקוקה למינוי אפוטרופוס" (ס' 32 לבר"ע). גם טענות המבקשת לפיהן היא סובלת
27 מפוסט טראומה נתמכו ע"י חוות דעת של מומחים מטעמה שהם פסיכיאטרים בהכשרתם. ברי כי גם
28 המומחה מטעם ביהמ"ש שמונה לאבחן את מצבה של המבקשת (לרבות אם סובלת היא מסכיזופרניה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 פראנואידית או שמא פוסט טראומה) ולחוות דעתו אם זקוקה לאפוט' נדרש להיות פסיכיאטר
2 בהכשרתו ומתחום "בריאות הנפש".

3

4

5

לעניין זהות המומחה שמונה -

6

7 בהתאם להוראת תקנה 258ב(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, מוסמך בית משפט
8 לענייני משפחה למנות מומחה מטעמו לצורך הגשת חוות דעת בכל עניין הנוגע לדיני משפחה, אף ללא
9 הסכמת בעלי הדין. כך עשה בית המשפט קמא בענייננו בהחלטתו מיום 3.7.18 אשר ניתנה מבלי שכלל
10 הייתה תלויה ועומדת בפניו בקשה מטעם מי מהצדדים למינוי מומחה מטעם בית המשפט (אך שאלת
11 הצורך במינוי מומחה מטעם ביהמ"ש, להבדיל מזהות הגורם שימונה, עלתה במסגרת הדיון שהתקיים
12 ביום 26.6.18 ושבעקבותיו ניתנה ההחלטה). ברם, תקנה 258ב(א) גם מורה לנו, כי **"בבחירת המומחה**
13 **יוועץ בית המשפט עם בעלי הדין; לא הגיעו בעלי הדין לידי הסכמה בדבר מינוי מומחה מסוים,**
14 **יבחר בית המשפט את המומחה"**. בענייננו, בית המשפט קמא לא נועץ עם הצדדים בבחירת המומחה
15 אלא בחר בעצמו את זהותו במסגרת החלטת המינוי מיום 3.7.18. ימים ספורים לאחר מכן, כבר ביום
16 9.7.18, פנתה המבקשת וביקשה מבית המשפט להורות על ביטול מינויו של פרופ' טיאנו ומינוי מומחה
17 רפואי דובר רוסית תחתיו. לאחר קבלת תגובות ותשובות ניתנה ביום 24.7.18 החלטת ביהמ"ש קמא
18 הדוחה את בקשת המבקשת. באותה החלטה נדרש ביהמ"ש קמא גם לחובת ההיוועצות בבחירת
19 המומחה. ביהמ"ש קמא פטר עצמו מחובה זו בציינו, כי **"בענייננו איש מהצדדים לא ביקש וממילא**
20 **לא טען לצורך להיוועץ בצדדים לעניין בחירת המומחה. ממילא לא הדגיש איש מהצדדים, לרבות**
21 **המבקשת, כי המומחה צריך להיות "גבר דובר רוסית". רק עתה, לאחר שנבחר המומחה עותרת**
22 **המבקשת להחלפתו במומחה אחר"** (ס' 15 להחלטה). בהמשך אותה החלטה קבע כי הצורך והחשיבות
23 בשימוש בשפת אם ייתכן ויהיה משמעותי בעת מתן טיפול קבוע במבקשת אולם לא בעת מפגש חד
24 פעמי לצורך עריכת חוות דעת, וקבע כי **"ככל שהמבקשת סבורה כי יקל עליה לקיים את הבדיקה**
25 **ברוסית אין מניעה לכך, ובלבד שתישא בעלות המתורגמן"** (ס' 17 להחלטה).

26

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 במסגרת בקשתה מיום 21.8.18 לביטול ההחלטה מיום 3.7.18, טענה המבקשת, כטענה חלופית, כי
2 ככל שייקבע ע"י ביהמ"ש כי יש מקום למינוי מומחה, יש למנות מומחית אישה המכירה את דפוסי
3 ההתנגדות של נפגעות עבירות מן אשר דוברת את השפה הרוסית, היא שפת אמה "אשר רק היא תוכל
4 לאבחן בכלים מקצועיים ומותאמים את מצבה של המשיבה, וכך ייחסך מהמשיבה סיכון נוסף וכואב
5 אשר עשוי להיגרם מהותרת המומחה הנוכחי על כנו, אשר אינו מתמחה בתחום הנדרש". המבקשת
6 טענה כי יש לנהוג בה "כמי שהוכרה כקורבן סחר בבני אדם ולכל הפחות לנהוג בה כמי שמחזיקה
7 בדפוסי התנהגות של קורבן שרותי מין" וכי "בכדי לאפשר שיתוף פעולה מקסימלי עם המומחית יש
8 לאפשר לנפגע לבחור את מין החוקר או המומחה הרפואי שיחקור ויאבחן אותו – ובהתאמה יש
9 לאפשר למשיבה לבחור את מגדר המומחה, שפתו ותחום מומחיותו" (ס' 94 לבקשה). עוד טענה
10 המבקשת כי בקשתה זו "עולה בקנה אחד עם התיקון לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2002
11 במסגרתו נקבעה הזכות לנפגע עבירת מין לבחירת מין החוקר, על מנת שנפגע העבירה יוכל לחשוף
12 בצורה הנוחה ביותר עבורו שאירע לו" (ס' 93 לבקשה).

13

14 ביהמ"ש קמא, בהחלטתו מיום 27.8.18 עליה מלינה המבקשת במסגרת בקשת רשות הערעור שלפניי,
15 דחה טענות אלו של המבקשת גם מהטעם לפיו ההחלטה מיום 3.7.18 ניתנה לאחר דיון במעמד
16 הצדדים ומשכך "אין אפשרות לבטלה, אלא בהסכמת הצדדים" (ס' 9א' להחלטה) וגם מהטעם לפיו
17 "טענתה של המבקשת שהיא נפגעת עבירת מין (המקימה חשש שאבחון נוסף עלול לגרום לה
18 לרגרסיה קשה) עדיין נמצאת בחקירה". מכל מקום, כך בית משפט קמא "המומחה מטעם ביהמ"ש
19 קיבל את החומר, הוא יודע את המוטל עליו, וחזקה עליו שיבצע את הבדיקה בצורה מקצועית ובאופן
20 הנדרש בשים לב לטענתה של המבקשת, ואינני מביעה עמדה לגביה" (ס' 9ג' להחלטה).

21

22 אכן, החלטת ביהמ"ש קמא מיום 3.7.18 ניתנה לאחר דיון במעמד הצדדים, אבל דיון זה לא עסק
23 בשאלת זהות המומחה שימונה מהטעם הפשוט שבשלב הדיון כלל לא היה ברור אם ביהמ"ש ימנה
24 מומחה מטעמו (במסגרת הדיון ב"כ היועמ"ש הציעה למנות מומחה מטעם ביהמ"ש; המשיבה לא
25 התנגדה למינוי ובלבד שלא תחויב לשאת בעלויות; ואלו המבקשת התנגדה נחרצות למינוי). הגם שבית
26 המשפט קמא אינו נדרש להסכמת בעלי הדין לצורך מינוי המומחה, התקנה מחייבת את בית המשפט
27 להיוועץ עמם לפני בחירת המומחה. מדובר בהוראה קוגנטית הקבועה בתקנה 258ב(א) לתקנות סדר
28 הדין האזרחי, ובהקשר לה כבר ציין בית המשפט העליון (כב' השופט דנציגר) בעבר כי "על בית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 המשפט לענייני משפחה לפעול בהתאם לתקנה 258(ב)א לתקנות סדר הדין האזרחי ולצו בית
2 המשפט לענייני משפחה ולמלא בקפידה אחר הוראותיהן הקוגנטיות באשר למינויים של מומחים
3 מטעם בית המשפט" (בע"מ 7867/10 פלונית נ' פלוני, פורסם בנבו, ניתן ביום 29.12.2010. יצוין כי
4 באותו המקרה הטענות כלפי זהות המומחה שמונה, לרבות להפרת חובת ההיוועצות בעת מינויו, נדחו
5 מטעמים של חוסר תום-לב והשתק, משנמצא כי לא הועלו בזמן אמת בעת מינוי המומחה אלא רק
6 לאחר שנתן את חוות דעתו ונחקר עליה).

7

8 לו היה בית המשפט קמא ממלא אחר חובת ההיוועצות בעניינינו, היה מתאפשר למבקשת לשטוח את
9 כל טענותיה לגבי זהות המומחה שימונה (טענות אותן לא חייב היה ביהמ"ש קמא לקבל אך היה עליו
10 לשקול במסגרת שיקוליו), עובר למינוי בפועל. ביהמ"ש לא עשה כן וניסיונות המבקשת להביא
11 להחלפת המומחה במומחה אחר דובר השפה הרוסית/בעל מגדר שונה/ כישורים אחרים - כולם נדחו
12 בראש ובראשונה מטעם כי מדובר כבר ב"מעשה עשוי" מבחינתו של בית המשפט.

13

14 אני סבור כי היה על בית המשפט קמא לנהוג אחרת ולהקפיד במקרה זה על חובת ההיוועצות טרם
15 מינוי המומחה. המומחה שמונה אינו מומחה רפואי שמונה לצורך מתן חוות דעת בדבר כשירותו של
16 מצווה שנפטר. הוא גם אינו מומחה כלכלי שנועד להעריך שווים של חפצים דוממים כאלו ואחרים.
17 מדובר במומחה בתחום בריאות הנפש, פסיכיאטר, שמונה לחוות דעה בדבר הצורך במינוי אפוטי על
18 בסיס אבחנת מצבה הנפשי של המבקשת, אישה שברירית, חיה ונושמת, בעלת עבר נפשי לא פשוט,
19 שעברו עליה נסיבות חיים קשות ביותר (לפי עמדתה שלה) או שנמצאת כיום במצב "אקוטי, אובדני
20 ומסוכן לגופה ולחיייה" (כעמדת המשיבה). מי שיעמוד לבדיקה ע"י המומחה היא המבקשת, היא בלבד
21 ולא המשיבה שיזמה את ההליך. המבקשת גם מעולם לא ביקשה כי ימונה מומחה ספציפי כלשהו.
22 האם בנסיבות אלו, לו הייתה מתקיימת חובת היוועצות כנדרש, אותה יש לקיים בלב פתוח ובנפש
23 חפצה, היה ביהמ"ש קמא ממנה דווקא את המומחה שמינה למרות שאינו דובר את השפה הרוסית,
24 שפת האם של המבקשת (חרף ההסברים אותם הביאה המבקשת לצורך האמור שנתמכו בנייר עמדה
25 של הפסיכיאטר מטעמה וכאשר גם פרופ' טיאנו, המומחה שמונה, לא שלל לחלוטין רלוונטיות לעניין
26 השפה הגם שצוין כי "יש להפריד בין בדיקה חד פעמית לטיפול. שני מרחבים שונים בצרכים ובקשר
27 הנדרש בין הבודק-המומחה ללקוח-שאינו מטופל"? המבקשת אמנם מעולם לא הוכרה כ"נפגעת
28 עבירת מין" כפי שצוין ביהמ"ש קמא, אך האם בקשתה כי תמונה מומחית אישה לא הייתה זוכה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1391-09-18 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 למשקל אחר לו הייתה נשמעת טרם המינוי בפועל ובנסיבות בהן הפסיכיאטר המטפל במבקשת מאז
2 חודש מרץ 2017 אבחן את המבקשת "חד משמעית וללא צל של ספק" (כלשונו) כסובלת מהפרעה
3 פוסט טראומטית על רקע ניצול מיני (כך בחוות דעתו כשבהחלטה מיום 3.7.18 בית המשפט קמא לא
4 שלל את משקלה ואת תוכנה ובגלל הקוטביות באשר למסקנותיה אל מול מסקנות המומחה שאבחן
5 את המבקשת במהלך אשפוזו, ושעליו נסמכת המשיבה בבקשה למינוי אפוטי, החליט על מינוי מומחה
6 מטעם בית המשפט)? תשובה לשאלה זו לא נוכל לעולם לדעת כל עוד מינוי המומחה עליו הורה
7 ביהמ"ש קמא יותר על כנו. בהקשר זה לא למותר לציין, כי לאחר שביהמ"ש קמא דחה לראשונה את
8 בקשת המבקשת להחלפת המומחה (למומחה דובר רוסית), בהחלטה מיום 24.7.18, בבקשה אחרת
9 מטעם המשיבה (בקשה מס' 26 בנט) לקצוב את שכר טרחתו של המומחה, ניתנה החלטת ביהמ"ש
10 קמא כי ככל שהמשיבה אינה מסוגלת לשאת בשכרו של המומחה שמונה והיא תבקש – יתמנה מומחה
11 אחר (החלטה מיום 24.7.18 בבקשה מס' 29 בנט).

12
13 אני סבור כי בנסיבותיו המיוחדות של המקרה דנן, הרגישות המיוחדת של ההליך (מינוי אפוטי לגוף)
14 והחשיבות הרבה שצפויה להינתן לחוות הדעת שתתקבל - היה על ביהמ"ש קמא לקיים הליך היוועצות
15 כהלכתו עובר למינוי המומחה שמינה (מבלי להטיל חלילה כל דופי בכישוריו של האחרון). לא אוכל
16 בלב שלם להגיע למסקנה כי המומחה שמינה ביהמ"ש קמא היה המומחה אותו היה ממנה לו היו
17 טענות המבקשת לגבי מאפייניו המבוקשים של המומחה שימונה נשמעות טרם המינוי. בשאלת
18 המשקל שיש לתת לטענותיה של המבקשת ובשאלת מגדרו או כישוריו של המומחה שימונה איני קובע
19 דבר וביהמ"ש קמא יחליט בכך כטוב שכלו, ככל שלא יגיעו בעלי הדין לידי הסכמה בדבר מינוי מומחה
20 מסוים ולאחר הליך היוועצות בו יינתן גם למשיבה יומה בעניין (שכן לטענות המבקשת כי תמונה
21 מומחית בעלת כישורים מסוימים טרם ניתנה התייחסות המשיבה לפני ביהמ"ש קמא, זאת משום
22 שההחלטה מיום 27.8.18 נדחתה ע"י ביהמ"ש קמא ללא צורך בקבלת תשובת המשיבה לה).

סוף דבר

23
24
25
26 הערעור מתקבל באופן חלקי - אני מורה על ביטול הוראת ס' 42' להחלטת ביהמ"ש קמא מיום 3.7.18
27 בדבר מינוי של פרופ' טיאנו כמומחה מטעם בית המשפט קמא. מומחה חלופי ימונה ע"י ביהמ"ש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 18-09-1391 ב.א. נ' פ.ו.

06 נובמבר 2018

1 קמא בין בהסכמת הצדדים ובהיעדר הסכמה לאחר שביהמ"ש קמא ייוועץ עמם בקשר לזהות
2 המומחה שימונה.

3
4 משהערעור התקבל באופן חלקי – כל צד יישא בהוצאותיו.

5
6 העירבון, על פירותיו, יושב למבקשת באמצעות בא כוחה.

7
8 מתיר פרסום פסק-הדין במתכונת בה נחתם, בהיעדר שמות הצדדים ופרטים מזהים אחרים.
9 ניתנה היום, כ"ח חשוון תשע"ט, 06 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

10

11

12

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא